

ԱՆՍՏՈՂՈՒ ՄՈՒՀԱՐԷՊԵՍԻ

Էրդրում, 23 Թըշր. էվվէլ.

Ճուճաւ, 12 Թըշր. էվվէլ. Պիր թարափտան Գուրուգ տէրէ օվաւ սընտա Մօսգօֆ աւքերինին հաւքէթէ իպթիտար իթալի սըրաւ տա, տիկէր թարափտան տախի, Գաղաղար Պէօյիւք Եահնինին էթրափընը գուշաթմըշլար տըր, Պէօյիւք Եահնինին աւաքերի Եահնէն էթիտան օլմաթըղը մալիւմ տիւր, Մէգըիւր Գաղաղարըն իւղէրինէ, Էվլիա թէրէսինտէն Օսմանլար թօք աթմադտա իտիւր Սգշամ իւզէրի, ճէսիմ Մօսգօֆ գօլլարը կէօրիւնմիւշ տիւր քի, Անի չէհրինէ տօղրու իլէրիլէմէք տէ իտի, Տիւշմէնին իշպու գուլվէթինի աղնամադ իւզրէ, Մուխ թար բաշա հաղրէթէրի, էրքեաւնը հարպըլլա, Արաճա տաղ թէւքէսինէ չըգմըշ տըր:

Ճուճաւ իրթէսի, 13 Թըշր. էվ Սապահա գարըն սաաթ տէօրթտէ, օրտուկեհաճա, Գարս ճիւղարն տա թօք սէսլէրի իշիտիլի իտի: Պու թօքլար Պէօյիւք Եահնինին Մօսգօֆ գօլլարը թարափընտան գապթ օլունուպ, վէզին քէօյ թէւքէսի իլէ, Սիվրի թէրէսին թէհ տիտ օլունտուղու էսնատէ աթըւմըշ տըր: Մէգըիւր թօքլարա մա հալի մէգպուրէտէն Օսմանլը աւքէրի թօք վէ հալման իլէ մուգաւ պէլէ իթմիլէր տիւր: Ագշամ, կիւնէլին պաթաճաղը էսնատէ, Մօսգօֆլար պէօյիւք չարտա իթի թօք եթըլէտիլիլէր վէ Օսմանլը էրքեանը իլէ Էվլիա թէրէսինի թօքա թօլմաթլար: Պիր չէրէքտէ պիւր, արտ արտա, 16 սանթի մէթրօ գուլթրունտա կիւլէլէր տիւշմէյէ պաշլար:

Բազար, 14 Թըշր. էվ: Մօսգօֆուն թօքլարը, Էվլիա թէրէսինի վէ օրտուկեհաճը թօքա թօլմադտա տէվաթ իտիլէր: Էօյլէտէն իթի սաաթ սօնրա, Մուխ թար բաշա իւք կիւնիւ Անի ճիւղարնտա կէօրմիւշ օլտուղու Մօսգօֆլարըն Ալաճա տաղըն արգաւ սընտա, Նալպանտ թէրէսի տէնիլէն մահալէ չըգաղաղընը կէօր տիւքտէ, միւթէտտիտ միւֆրէզէ գօլլարը չըգարըպ, Մօսգօֆլարըն իւզէրինէ երիւրիւմիւշ տիւր Էօյլէտէն իւշ սաաթ սօնրա, չէտիտէն իթի թարափ մուհարէպէնէ թօլմաթլուր: Թիւրքէր Նալպանտ թէրէսինէ չըգաղաղընը թէհըիւպէ իտիլէր իտէ տէ, Մօսգօֆուն զայլէթ տօղրու նըշանդա աթմաթը թօքլար աւաքերի Եահնանէնին շու հարէքէթինէ մանի օլուրլար:

Մուխթար բաշա պուլունտուղու էրէքտէ թէրէլէրտէն պուլունկէօրտիւքտէ, Բուլարըն իւզէրիլէն զայլէթ ուղադ աթմար իթի թօք իլէ աթէլէ պաշլարըն իտէ տէ, մագսատա նալիլ օլմադ: Մուխ թար բաշա օ հալտէ կէրի տէօնէր, վէ Բուլարըն իթտիլէրի

աթէլին վէ հարէքէթին մէհարէթի հագգընտա էթրափընտաթիլէրին նաղարը տըգգաթընը տաւէթ իտիպ, Բուլարըն շու սաւրէթէ գաղանիլին հէնտէսէնէ մուլթապըգ օլարադ, աթմաթլարը թօքլարըն եթէնի պիւր չէյ օլտուղունտ, վէ նրան տիւք Միլէլին օրտուկեհաճա 132 կէնճ թօքճու զապիթի կէլմիշ օլտուղունտ խապէր վէրէն չաղաղարըն ըիվայէթի տօղրու իտիլինի պէտան իթմիշ տիւր: Նալպանտ թէրէ մուհարէպէսի, կիւնէլին պաթմապընա եարըմ սաաթ գաղարադ իթմաթ պուլունկ տուր: վէ ֆագաթ Մուխ թար բաշա, մէգըիւր թէրէլէ եթէնիտէն եթնիլէ, Բուս աւքէրի կէլտիլինի կէօրտիւքտէ, Պաեաղիտ տէն կէլմիշ օլան 3 թապուր սիւվարի իլէ 7 թապուր բիտտէ աւքէրի կէօնտէրի քի, Բուլարըն իւզէրինէ հիւճում իտէն աւաքիլի Եահնանէ իլէ պիլընշիլէր, Էլպու եթնի ֆըրգա մուսվէլէթիլէն սաաքիլի Եահնանէ ագշամ կիւնէլ պաթմաթտան սօնրա, Նալպանտ թէրէսինին էն նիւշայէթ էթէլինի զապթ իտէր: Շու արալըգտա մուհարէպէ իթմաթ էրիւթ թօլմաթ տուղունտան, Մուխթար բաշա էրքեանը հարպըլլա, պուլունտուղլարը թէրէլէրտէն չէրիլթրէր: Անճադ Մուխթար բաշանն ալտէթիլտէն եարըմ սաաթ սօնրա, գարանլըգ պաալէ օլտուղու հալտէ, Մօսգօֆլար իլէրիլէրէր վէ Նալպանտ թէրէսինին նիւշայէթ էթէլինի չիտտէթիլէն հիւճումէ գընամ իտիլէր: Օրտուկեհաճա, տիւշմէնին մէգըիւր էթէրէլէ պիւր գաշար տէֆա չըգըպ էնտիլի կէօրիւր: Մուհարէպէ իւշ չէրէքտէ գաաթար սիւրաթ թօք սէտաթ քէսիլի, վէ Մօսգօֆլար մէգըիւր թէրէլէրի զապթ իտիլէր: Մէգըիւր մուհարէպէ արաթընտա, տիւշմէն աւաքիլի Եահնանէ իւզէրինէ ֆիւշ Եահնանէ թապլիլ օլունտ, էօլտիլիլէն պիւր նէվ ֆիլէնք սալմաղա պաշլարըն քի, խալլըճա թէլալը մուհիպ օլուր:

Մօսգօֆլար Նալպանտ թէրէսինին հէր թարափընը էլլէրինէ կէլիլտիլէրի կիպի, սիւվարի վէ բիտտէ աւքէրի կէօնտէրիպ, ճէնուպ թարափընտան Գարս տէրէսինի գուշապան տաղարա եթէլէշտիլիլէր: Մուխթար բաշա իլէպու հարէքէթին տէրէճէյի էհէմ միլէթիլին տէր հալ ֆէհմ իտիպ, եարը կէճէյի իթի սաաթ գաղարադ, կէրի չէրիլմէք իւզրէ թէտապիլի լաղըմէ իթմիլտաղը չարէսինէ պաղար: Միւհիմմաթ վէ մէքիւլաթ իթի թապուրա վէզին քէօյիւնէ նաղ օլունուպ, պուլունտ պիւր պէօյիւք սու խաղնէսի եանընտա պիւր քէօյտէ արամաղը իգամէթ օլուրլար: Սապահա պիւր սաաթ գաղարադ, մէգըիւր քէօյտէն տէ հարէքէթիլէ, տէվէլէր վէ

աթլար վէ գաթըլլարա նէֆսի վէզին քէօյիւնէ մուսվէլէթ իտիլէր:

Բազար իրթէսի, 15 Թըշր. էվ Սապահն սաաթ պիլինէ տօղրու Բուլար պէօյիւք չարտա տէօրթ թօք էլէ կէլիլիպ, պուլար իլէ, Տօգթօր Գապսօնուն թահթը իտաւքսինտէ օլան Սթաֆթօրթ Հաուգ խաթաթանէսինի թօքա թուլթար: Կիւլլէլէր չաաղըլտըն արալարընա տիւշէր: Մուխթար բաշա թէքմիլ էրքեանը հարպըլլա, վէ ճէնէրալ ֆէմպալ իլէ մէրպուլթ օլան ըսմտէ կէօթէրիլէն թէրէնին իւզէրինտէ մէվլի թուլթար: Եարըմ սաաթ սօնրա, Հաճի վէլի վէ Սուլթանտաթի Մօսգօֆլար քեաֆթէսի պիլտէն հարէքէթէ պաշլալըպ Սուլթանտ տէրէսի իլէ Պէօյիւք Եահնի աւրաթնա տօղրու էրիւրիլէր, 20 թապուրտան վէ 3 պաթարեա թօքտան իպարէթ օլան տիւշմէնին իշպու գուլվէթի, մէվլունտու եարընը 6 թապուր աւաքիլի Եահնանէ իլէ 3 գըլթա թօքտան իպարէթ պուլունտա Էվլիա թէրէսի իւզէրինէ էրիւրիլէր, վէ իւք չիտտէթիլ պիւր թօք ալթէլինէ պաշլարըն: Պիր թարափտան տա, իթի գօլ Մօսգօֆ աւքէրի տահա հիւճում իթմէ իւզրէ իլէրիլէր, տիկէր պիւր իւշիւնիւ գօլ տա, 4 թապուր աւքէր, վէ պիւր պաթարեա թօք իլէ Էվլիա թէրէսինի ալմաղա հաղըրանը, Պու արալըգտա տախի Բուլար Եօգարտա գիւք օլունտա ֆիլէնքէրի պիլէ պիլէ իթմիլալ իտիլէր, էօյլէն իթի պուլունգ սաաթ գաղարադ, տիւշմէն պիւր թիւֆէնք մէնգիլինէ գաաթար եանալըպ, իլք աթէլէ պաշլարըն: Բուլար, տէօրթ տէֆա տէնշէթլու հիւճում իթմիլէր վէ գապիլթէր, աւքէրի թապանճա իլէ սիւրմիլէր իտէ տէ էրին կէրի Բիւսիլիւրտիլիլէր, էօյլէ վագթը Մուխթար բաշա պուլունտուղունտ թէրէսինի էթէլինտէ պուլունտան թօք պաթարեաթընա, Էվլիա թէրէսինին իւզէրինէ աթէլ իտիլմէսինի էմր իտէր իտէ տէ իլթիլեաթ իւզրէ սուրմագտա օլան, Մօսգօֆուն պիւր իւշիւնիւ պաթարեաթ աթէլ իտիպ, Օսմանլընըն թօքլարընա մուգապէլէ էտէր, Պիր պէլիլէն հիւճում տահա էտիպ, Մօսգօֆլար Էվլիա թէրէսինի էլէ կէլիլիլէր:

Ճէնէրալարըն Արաճա Եօգալ վէ սալիլ միւհալլէրէ կէօնտէրմիշ օլան Մուխթար բաշա, պուլունտուղունտ թէրէ իլէ տէրէնին օրթաթնտա վագթ Սիվրի թէրէ աւրաթնտա կէրի չէքիլի: Մօսգօֆլար Էվլիա թէրէսինին սաղ թարափընտան իլէրիլէր, թօքլար տէրէնին մէրքէլինտէրի աւաքիլի Եահնանէյի գօլարալար վէ տիկէր թարափտան տա, Նալպանտ թէրէսինի Էվլիա թէրէսինտէն թօքլար աթըլը, Տէ

րէտէ տուրմագ միւլթիլիլ րատտէյէ կէլիպ, օրատա պուլունտան 2էրքէս վէ Բիւրտ վէ Արապ սիւվարիլէր Սիվրի թէրէ արգաթնա իլթիճա էտէրիլէր:

Էօյլէտէն սօնրա սաաթ իթի պուլունտա տօղրու, տէրէյի Մօսգօֆ բիտտէ վէ սիւվարիլէրի գաղարալար, վէ իլէրիլէր, վէ Թիւրքէրի վէզին քէօյիւնէ գաղմաղա մէհպուր իտիլէր:

Օն տագիլէ սօնրա, Սիվրի թէրէտէ պուլունտան աւքէր տախի միւհիմմաթ վէ թօք վէ էրիւրէր թէք Խտէրէք վէզին քէօյիւնէ տօղրու չէքիլիլ: Օ էսնատէ տաղարա պուլունտան Մօսգօֆլար, Գարալն ճէնուպ թարափընտաթ տէրէյի գուշապաղապ վէզին քէօյիւ էթէլինտէ տօղրու հարէքէթ իտիլէր: Վէզինին ալթ թարափընտա վէ սու խաղնէսինին էթրափընտա պուլունտան 3000 արապա վէ տէվէ վէ գաթըլ իլէ պէրապէր պուլունտան սիւվարի մուսվէլէն աւքէրի ինանըմաղ պիւր թէլալա տիւշէր:

Սիվրի թէրէտէթի աւքէր ալթէլէթէն Գարսա տօղրու գաղմըլ իտէ տէ էվլէլա, պիւր թապուր վէ մուսիլարէն տախի տիկէր պիւր թապուր տիւշմէն աւքէրի չիտտէթիլէ գաղանլարը գօլալմաթըլար իտէ տէ մուսվաֆիպ օլմաթըլարընտան, գըլթըլարը սըլթըլ, մանի օլունտուղու հալտէ ճէպրէն տախի Գարսա կիլէճէքէրինի եթմին իլէ պէտան իթմիլէր տիւր: Կիւնէլ պաթաթտան պիւր սաաթ սօնրա, Հաֆըլ բաշանըն աթմաթը թօքտան իւրքմէյէք Բուլար չէհրէ կիլէրէլէր վէզին քէօյ իլէ Գարս արաւստա Օսմանլար 1500 սանթըգ միւհիմմաթ պրագըլար, եթմիլ մէգպուրտա Օսմանլը էլինտէ ալթըլ վէզին քէօյ գաղապ գուսուր հէրսի տիւշմէն էլինէ կէլմիշ տիւր: Օ կիւնքի մուհարէպէտէ գաթտան Մէհմէտ բաշա, Գիւլիւք Եահնի իւզէրինտէ տուրմուշ իտէ տէ գարանլըգ պաաթըլտան սօնրա, Վէզին քէօյիւնէ վէ Գարսա տօղրու չէքիլիլ:

Մուխթար բաշա եարը կէճէտէն իթի սաաթ սօնրա Վէզին քէօյիւնէ կիլէր:

Մալը 16 Թըշր. էվ Օսմանլար Վիլիլ քէօյիւ պըրագըպ, Մուխ թար բաշա կիւնիւնի Գարստա կէլիլմիշ, վէ կէճէ Հաճի գալէտէն կէլէրէք Օլթի տէրէսի Եօլու իլէ ճէնէրալ ֆէմպալ վէ Տէյի Նիուգ վէ Պիլէն Բիպիլք զաղէթալարըն մուսպիլիլէրիլէր Պարտէղէ մուսվաթէթ իթմիշ տիւր: Մուխթար բաշանըն պէրապէր կէթիլիւրտիլիլ օրտու 2800 քիլտէն վէ 10 թօք իլէ 200-300 աթման իպարէթ տիւր: Գարստա 12,500 մէվլունտու 31 թապուր աւքէր պըրագմըշ տըր: 12,000 եթսիլ վէրմիշ տիւր: Էօյլէն վէ Եարալանլար 8000 քիլտէն, վէ տիւշմէնին էլինէ կէլէն թօքլար

23 գործատան իսպարեթ տիր. Են. սիրելի իշխան 7 բաշա վար տըր, Եանի Ֆեյդի բաշանըն Եերինէ կէ- չէն էր. քեանը հարաւ րէիսի Հաճի Բաշիտ բաշա, Ֆեյրի. Էօմէր բա- չա, սիւվարի միւրիվար տիկէր Էօմէր բաշա, Նէճիւ բաշա, Հա- սան Գեւաղըմ բաշա, Շէվլէթ բա- չա, Մուսթաֆա բաշա, Ղազի Մէհմէտ բաշա իլէ Մուսա բաշա պարկիւրէրին սիւրաթը հարե- թէթի սայէսինտէ ֆիրար իտէ- պիւմիլէր տիր :

Գարս գօմանտանը Հիւսէյին Համի բաշա Եինէ Գարս գօման- տանը տըր. գարսան Մէհմէտ բաշա Մուսթաֆա բաշա իլէ պե- րապէր տիր :

Մախսուս պիր մէքիմալա Գարս տէրունինտէ վէ բիլիւա- հընտաքի վուգուաթը պիւտիւրէ- ճէյիմ: Մուսթաֆա բաշա Հաճի գալէյի թէրք իմտիքտէն սօնրա ալըն 17 ինճի կէճէսի սապահա գարալը Պաշ քէօյէ մուվաթէլէթ իթմիշ տիր. Էրթէսի կիւնիւ Սօ- ղան տաղընա մուվաթէլէթ իաիւպ Պարտէզտէն իւշ սպաթ մէսաֆէ- տէ վագը ճէսիմ օրմանլար իշինէ օրտու գուրմուշ տըր: Մուսթաֆա բաշանըն Նէզաթինտէ Եալընը Գար- տան Մէհմէտ բաշա պուրնամագ- տա իտի. ալըն 19 ունտա օրտու- սունու գալաթըլա, Եէնի քէօյէ տօղրու կիտիպ օրալը օրտուկեա- իթթիլալ իթմիշ տիր. 22 սինտէ օրտտան տաիս չըգըլա Հօրում- Տիւզիլէ կէլմիշ տիր. օ թարիխ- տէն իթիպարէն տաղընա սաքէր բէյաթըրէյ օրալա կէլմիշ տիր :

Էրզրում: 28 թըշր. Էվ Ահմադ ասքէրիլէմիզ տահա բէք Էյի տէյիլ իւէտէ, կիթ- տիքճէ Էյիլէլմէքտէ տիր: Մուս- թար բաշա 3000 գատար տաղը- լան ասքէրի տաիս թօրալըլա վէ օրտուսունու գուլվէթլէլտիրիպ, ալըն 22 սինտէ Եօգարտա Եադ- մըշ օրտուգում կիպի Հօրում- Տիւզիլէ տէյիլ Գէյի-Մուր նամ մահալէ չէքիլմիշ տիր: Գէյի- Մուր Եէնի քէօյէտէ 3 սաաթ պէ- րի վէ Հօրում-Տիւզիլտէն 2 սա- աթ Եօթէյէ տիր: Իշպու օրտու- կեաճ Երմէնիլմանըն հարալմա Էն միւքէմէլ մէվգըլէրինտէն պիրի տիր քի Սօղանը տաղ իւզէրի- նէ նաղըր տըր:

Մուսթաֆա բաշանըն մէվճուտու 20000 քիլոտէն նօգսան օլտու- ղունտան վէ պիր տէ Իսմայիլ Հազգը բաշայա նէ օլապիլէճէ- յինի քէստիլէլմէյէճէյինտէն Գէ- չի սուրտա իգալմէթի մուրաճճահ կէօրիւպ, օրտա Եերլէշի Եեր- լէլմէլ, պիր թագըմ Գաղաղա- րըն Սօղանը տաղ իւզէրինտէ Միւ- լի Տիւզիլտէ կէօրիւստիւքլէրի- նի իսպէր ալարագ, պիր գաշ գարաղօլ չըգարմըշ վէ տիւլմէնիս իճրալը քէշի իւն պիր գալթա- պուր սիվարի ասքէր չըգարմըշ օրտուգունու անլամըշ օլուպ Մուս- թար բաշա պուրալը կէրի չէ-

քիլմէյէ մէհպուր իթմիշ իսէ աէ, նալէհան Մօսգօֆլար 33 թա- պուր ասքէր վէ 4-8 ալալ սիվա- լի իլէ Սօղանը տաղտա կէօրիւս- մէքլէ, Մուսթաֆա բաշա ասքէրի- նի կէրիլէ չէքիլմէյէ մէհպուր օլ- մուշ տըր:

Գիւրտ Իսմայիլ Հազգը բաշա- նըն թահլէթ գօմանտալընտա պու- լունան սաղ գօլ օրտուգունուպն ալընան հալատիլէր օլտուգում Էյի տիր: Իսմայիլ բաշա Մուս- թար բաշայա ղայէլթ միւճէրիւպ պիր օրտու կէթիլմէքտէ տիր: Միւշարիլէյ Եյ ալըն 24 ինտէ 2Է- տիկիլտէն չըգուպ Տէրի պապա- յա տօղրու իլէրլէմիշ վէ հէր նէ գատար Տէր Ղուկասօֆ օրտուսու- րէք Եադընտան միւշարիլէյ Եյի թէլաղըլա իթմիշ վէ տիկէր պիր Մօսգօֆ օրտուսու տաիս ղուհուր իտէրէք Եօլլարընըն քէսիլէճէ- յինտէն Օսմանը ասքէրի գօրգ- մուշ իսէ տէ, Նիհայէթ 22 թա- պուր բիլատէ վէ 3 ալալ սիվարի իլէ Տէրի պապայա մուվաթէլէթ իտէպիլմիշ տիր:

Իսմայիլ բաշա Վան Եօրու իւ- ղէրինէ 6 թագուր ասքէր պը- րագմըշ տըր քի, չիմտի Պէրդի նամ մահալտէ պուրնամագտա տըր: Ալըն 26 սինտա Իսմայիլ բաշա Տէրի պապատան չըգտըր կիպի իքի Գաղաղ ալալընըն չէհ- րի մէզպուրէ վիրտիլէրինի իս- պէր ալտըգտա, մէվճուտ սիվա- լիսինի տիւլմէնէ գարալ կէօն տէրմիշ վէ իւշ սաաթ միւհարէ- պէտէն սօնրա տիւլմէնի օրտտան գօլմուշ տըր: Ալըն 27 սինտէ Իսմայիլ բաշա Գէօրիւ քէօյէ վաալը օլմուշ վէ Եէվլը մէզպուր- տէ Տէր Ղուկասօֆ օրտուսու Տէ- լի պապայա ղապիթ իթմիշ տիր: կէօրիւստիւշ նաղարէն Իսմայիլ բաշա Գէօրիւ քէօյտէ տաիս տուրմայալ, Մուսթաֆա բաշա ի- լէ իլթիհագ իթմէք իւզրէ կէրի տէճէճէյինտէն, Սօղանը տաղ- տա պիր պէօյիլէք մուհարէպէ վուգուր բէք միւհարէլ տիր:

Գարստան հալատիս Եօգ տըր, Բուսար չէհրի մէզպուրու գու- շաթտըգլարընըն իւշիւնճիւ կիւ- նիւ թօքա թուլմուշար տըր: Բէսմի րարօթօլարա նաղարէն, ալթը պլըգ միւհարմիւթը վար րմըշ. ամպարալարա 4 միլիօն օգ- գայա Եադըն պուղտայ, 2 միլիօն օգգատան ղիլատէ արբա, 10 պին օգգա գատար րիլինճ վէ պիր խալը տաիս հայիլանաթ մէվճուտ օլտըր մէրվի տիր: Գարստա 4300 գատար խաթալ վէ Եարա- լը վար տըր: Օլթիտէ պուրնուն խաթալանալին Էրզրումէ նաղի ղըմնընտա Եմի վէրիլմիշ տիր: Մօս- գօֆլարըն Արտահանտան տաիս իլէրիլէյէճէկի մուգարըրէր կի- պի տիր: Մօսկօֆուր բլանը իւշ պահարտաքի բլանը տըր, Եանի ալըն ալըն իւշ գօլտան Էրզրում իւզէրինէ Եիւրիլմէք. Գէօրիւ քէօյտէ վէ Հասան գալէտէ պու-

լունան ղաիլիլէ պուրտա Էմիւ- յէթի մահալէ գօմուշ տըր: Հա- սան գալէ խաթալարընըն տաիս Էրզրումէ կէլէճէյի մէրվի տիր: Տէվէ պօյնու նամ մահալէ աճէ- լէթէն իսթիհագալար Եարալ- մագտա տըր: Էրզրում մահալիսի- նէ սիւհարա տաղըլմըշ տըր. գէն- կիլէր ֆալիլալարընը Էրզրում կեանա կէօնտէրտիլէրինտէն, շու հալ սուլը թէլէսիլի մուհիպ օլտըր: Ճէնէրալ Գէմալալ Մուս- թար բաշա օրտուսունա կիթմիշ տիր. Եալէրի իւզպալը Մալգօլմ Զօրտան պուրայա կէլտի:

(Լէվանթ Հէրալտ)

Իսկիլթէրա պաշ վէքիլի Լօրտ Պի- գօնաֆիլտին (տիւրքալիլինին) Լօնտ- րատա Նիլտօլ թապիլ օլունան Շէհ- Էմանէթի տալիլէսինտէ իրաւ իլէտիլի նութգ:

Պու նութգուլն թէլէլարաֆ իլէ օլան մէֆհուսու թէրէմանը Էֆ- քէարըն բաղալ իթթէսի նուսիւ- սինին տէօրտիւնճիւ սահիֆէսինտէ տէրճ օլունարաղ գարիւնլէրի- միլին մալիլմիւ օլմուշ տուր:

Պիլլէր միւտտէթը մէտիտէ պուրնունուղումուղ մէմուրիլէթ- լէր թէճիւկէլէրի իգթիլալըն- տան, հէր կէօրտիլիլմիւլ վէ հէր իլիլթիլիլմիւլ չէյէ պիրտէն պիրէ գալըլըլա հէյրան օլանլար- տան տէյիլիլ պիւնալէն ալէյի խուսուսի իլէ Մալթանէտէ թապ օլունան պաղը Էճնէպի ղաղէթա- լէրի միւլիլիլ պու նութգա հա- յիլ օլտուղունտան ղիաաէ պիր Էհէմիլլէթ վէրէմէյիլ:

Զաթէն ալէլ ուղում, ղիաֆէթ- լէրտէ իլլա մէքէ վագթը իլրատ օլունան նութգալարա մայիլ օլան- լարտան տէյիլիլ, Էյի պիլլէրէք քի տէվէթլէրին բօլիթիլալը գա- պիւնէթլէրտէ թանգիմ օլունուր վէ տէյիլ սուֆրա պալընտա: Վագաա միւրատը աճիլանէ- միլ Լօրտ Պիգօնաֆիլտին նութ- գունու մուհաթէմէ իթմէք տէ- յիլ տիր, անճագ Օսմանը սը- ֆաթընը հայիլ օլտուղումուղ հալտէ պու նութգուլն միւնէթ- տարը օլամայաճաղըլըլա պէտան իթմէք տիր:

Զիւնըլի նէ ֆիւր իլէ պու նութգ իլրատ օլունու, Էյէր իսկիլիլ բօլիթիլալընըն իլլալըն իլին իսէ, պու նութգ պիլլէ Եէ- նի պիր չէյ Էյրէթմէլ, չիւնքի կիլն սըգը պիլթէրաֆիլըք, Եինէ Շարգտա իսկիլիլ մէնաֆիլինին մուհաֆաղաալ, Էօթէտէն պէրու գուլաղլարըլըլա տօլտուրան Եի- նէ օ սէպէր. պուրալը պիլիլ ի- տիք. պիլլտէ հագգ նահագգ շու վէպէտէ վար քի, Շարգտա պիլլէ մուղիլը պիր չէյ օլամալ մը քի, իսկիլիլ մէնաֆիլինին տօղունմաղ օլուն, պէօյլէ պիր պիր հալտէ պիլլ նէ իթիլիլաաէ իտէճէյիլ իսկիլիլ մէնաֆիլինտէն, նութգու մէքթիւր պու միւշքիլի

հալ իտէճէք տէրէճէտէ միւսէր- րահ տէյիլ տիր:

Եօգ Օսմանընըն գուտրէթ վէ մէթանէթիլին թագալիլի իլին իլրատ օլունումու իսէ իքի պու- լուգ սէնէտէն պէրու ինտէլա- լէմ միւսպէթ օլան պիր չէյի տա- հա չիմտի թագալիլ իթմէք, պիր աղ կէճ գուլմագ տէյիլմի տիր աճապ:

Լաքին պէօյլէ պիր թագալիլ նէ աղըր պահայա օլտուրուլըր, օնու տիլնէյէլմ:

Լօրտ Պիգօնաֆիլտ տէր քի, Պիր չօգ սէնէլէրտէն պէրու Գէ- լէթ վէ Գիւլն Օսմանիլէնին հէ- լմիւշապէհէսինտէ օլուպ, տա- լի Էսայիլիլ վէ խարիճի սուլի վէ Եսայիլը մուհաֆաղա իտէմէյէ- ճէլէքլէրի մատտէսի բօլիթիլա տուսուլի սըրասընա կէլմիշ իտի: Օսմանը սըֆաթը իլէ պու քէ- լամլէրի պիլա ֆիլթուր տիլնէմէք պիլլիլ իլին գապիլ տէյիլ տիր: Օսմանը տէվէթիլին տալիլտէ հէր տէվէթտէն գուլվէթիլ օլ- տուղունու պաղապընտան Էյ- րէնմէյէ հիլ հաճէթ Եօլ իքէն, չօգ տէֆա Էվրօրանըն վէ պաշ- լըճա իսկիլիլըլէրին Էն պէօյիլէք տիլթիլալարը աղընտան իլիլթ- միլիլ, Ֆագաթ տէվէթիլիլըլին վէ միլլէթիլիլըլին հէ- մագալմընտա օլտուղունու իլք տէֆա տըր քի չիմտի իլիլթիլթուր, տալիլիլ վէ խարիճի սուլիլ սալահ մատտէ- սինէ կէլինճէ, տալիլիլ լուղէթի- նի մանալը հագիլիլ իւզրէ ա- լըրաաղ, պիլ տալիլտէ իպպալը սուլիլ սալահ իլին գաթա պիր թէլալա տիլլէլիլիլ, խարիճէ տալիլ ալա թէճալուղ իթմէմի- չիլ քի, սուլիլ սալահ պիլ պօղմուշ օլալըմ. ամմա պուրալը բօլիթիլաաա ուսուլ տաա օլուն- մուշ իմիլ, Էյէր լօրտ Պիգօնա- ֆիլտ պուրնու Բուսիա բօլիթիլա- ալ ուսուլի իլին սէօյլէմիլ իսէ բէք հագգըլ տըր. կէլիլմ օ պիր ֆըքթայա. Լօրտ Պիգօնաֆիլտ տէր

«Պու իտտանըն իսպաթ օլմա- «սընը պէլլէմէք Էվա իտի. տէվ- լէթը Օսմանիլէնին պու պապտէ ճնէ տիլիլա պէրահիլին ճէլիլէ «իպրաղ իթիլիլիլ պիլիլթուրա- «նուղ, իպրաղ իթիլիլ սաթմէթ «վէ մէնապիլի իգթիլաալ քէնտի- «սինին տուլը մուաղալմա սիւ- «քիլտէ գապուլ օլունու հագ- «գընը կէօթէրաի»:

Տիլմէք քի չիմտիլտէք պիլ տուլը մուաղալմաաա տէյիլ իմիլիլ, տէվէթը Միլլէ տէյիլ իմիլիլ, տահա չիմտի հագգըլըլ օլահագ պու լիւթպէյէ նայիլ օլմայա, թէլէլարաֆ մուլթաղա պուրտա պիր Եաղըլըլ իթմիշ պիր լուղէթ ունութմուշ օլմալ տըր. Լօրտ Պիգօնաֆիլտ «Տուլը մուաղալմա սիլլինէ գապուլ օլուն- յա հագգընը կէօթէրաի» տէ- միլ օլմայալ, գապուլ օլունու օլ- րաղաաա տէմիլ օլմալ տըր, Եօգ-

սա պու հագգըն պիզէ չօգտան վերլիմիշ օլտուղունա ճիհանըն թեվարիսի շահիտ օլուպ, Բարիս ահտնամէսի տէ 22 սէնէ ագտէմ պուհու թէյեիտ իթմիշ տիր:

Կէլէլիմ սօն ֆըգրայա. պուհու տա տա միւշարալէյհ տէր:

«Տէվէթը Ալիյէնին իսթիգ-
«լալը տախի մէզագ ատտ օլու-
«նուր իտի. հալ պու քի թագ-
«տիր հէր նէ օլուր իսէ օլուհն,
իսթիգլալը շիմտի ճայը իշիկպահ
«օլամազ. չիւնքի վէթանլէրինէ
«ֆէտայը ճան իթմէյէ միւհէյ-
«եա պուլունան եարալ միլիօն
«սաքէր իլէ տէվէթը Ալիյէ իս-
«թիգլալինի իսպալ իթմի»:

Պիզիմ էն զիյատէն թանհալէ շայեան կէօրտիւյիմիւզ, միւշա-
րիլէյհին պու սօն քէլամիէրի
տիր. տէմէք քի պիզիմ իսթիգ-
լալըմը տահա իսպալ թագմըշ
իմիշ, իւշ տէֆա տուէլը մուազ-
զամայը էլիօքա մէշլէրէթլէրէ
թօլանըպ իսթիգլալըմը պիզէ
թէէմին իթմէլէրի պօշ պիր շէյ
իմիշ, պէշ եիւզ պին աքէր չը-
գարամաղապ միւսթագիլ օլամա-
յաճագմըշը...

Պիզ իսթիգլալիյէթիմիւզի տա-
հա գալի պիր էսաս իւզերինտէ
պիրիտիք, եանի հուգուգու ու-
մուսիյէ էսասրտա, վէ տէյիլ
ասքէր քէսրէթինտէ. չիւնքի
պէյլէ օլամաս, օն պին եիրմի
պին աքէրի օլան տէվէթլէրաէ
հիշ իսթիգլալ օլամալըյթը, հալ
պու քի հուգուգու ումուսիյէ,
հուգուգու միլէլ տիր օնլարա տա
էն մուազգամ տէվէթլէր գատար
իսթիգլալ վէրէն: Խիւրասայը քէ-
լամ պուհուլթագ պէյլէ իթիգար
իթմէմիւզին սէպէպի լօրտ Պիգ-
նըսֆիլիսին տիհանընտան չըգմըշ
օլտուղուն իշիւն տիր, ատի պիր
մէճիատէ ատի պիր տիբլօմաթ
ապրէսինտէ սէյլէնսէ, ըզհար
օլունան խայրիսայրգտան պիր
թէշէքիւր տախի իտիլէպիլիւր
իտի: Օսմանլը միլլէթի, Ինկիլիզ
գապիլնէթի ըէյիսի ազամինտէն
պիր ազ տահա մուհասիթ քէլամ-
լար պէքէրտի, չիւնքի միւշարի-
լէյհ, Դէլի Կէլէլի-Ֆէլլէլէ. Դէլի Կէ
Խայլը օլտու Օսմանլը Կէ տէմիշ
տիր. կիւզէլ ամմա Ինկիլիզ պու
խայրա իքի սէնէ Պէշիգայա պիր
ֆիլօ տօնանմա վէ Մալիպա իւշ
պին աքէր կէօնտէրմէքլէ նայիլ
օլտու, պիզէ տէ նուֆուս վէ մալ-
ճա գաշա օլտուղունու պէյան
իթմէյէ գալէմիմիզ իլէրի վարա-
մայօր, վարսա տա իքի խայր
պէյնինտէ պիր մուվազէնէ պուլ-
տուրմագ գապիլ օլամալ:

Պու ճիւմիլ իլէ պու նութգտա
պիր մուհիմ նօգթատա եօգ տէ-
յիլ տիր, վէ էյէր ֆիլիլիպթը
աթիլէ պու նօգթայա թամ ճէ-
վապ վէրիսէ, օ վազըթ պու
պէնտի եազմամըզտա պիր խաթա
իթմիլիմիզի իգարէ մէճպուրուզ
նօգթայը մէզքիւրէ չու տուր
քի, մատամ քի Օսմանլը տէվէ-

թի Ինկիլիթէրա գապիլնէթի նէզ-
տինտէ արթըգ չիւպէսիզ վէ իս-
պալթը պիր տէվէթը միւսթա-
գիլէ վէ մուազգամա տըր, լա-
ղըմ տըր քի, պուհուսան պէյլէ
Շարգ մէսէլէսի հագգընտա հէր
նէ մէշլէրէթ վէ միւքեալէմէյի
տուէլիյէ իճապ իտէրսէ, տէվ-
լէթը Ալիյէնին պու սըֆաթլարը
մուհաֆազա վէ պու սըֆաթլա-
րընա ըայլէթ օլունսուհն, եանի
սապըզլարը վէճհ իլէ հիւ մագա-
մընտա թուլթուլմասըն: Լօրտու
միւշարալէյհին նութգուհտան
պու սէմէրէ հասըլ օլամագ իսէ,
թապիրաթընա օլան իթիլարըմը-
զա մահալ գալամազ:

Յ. ՎԱՐԴԱՆ

Բօմա 2 Թըշլինի սանի:

Ֆրանսա, Ալիթրիա վէ Սպա-
նիա, պու իւշ գաթօլիք տէվէթ-
լէրինին Բարա ինթիխապընտա
էօթէտէն պէրու պիր Ֆէօ հագ-
լարը օլուպ, պու Ֆէօ իլէ մէզ-
քիւր տէվէթլէր իսթէմէտիքլէրի
Գարտինալարը ինթիխապտան
մէն իտէպիլիլիւր իտի: Պու զա-
մանըն պաղը էֆէքարարը իգ-
թիզարընտան մէզքիւր տէվէթ-
լէր պու Ֆէօ հագգընտը սուի
իսթիմալ իտէպիլիլիւր միւշահա-
զար իլէ, պու հագգըն քէնտի-
լէրինտէն ալընմասը միւմքին մի
տիր տէյիւ միւշաքէրէ իթմէք
իւղըր Բօմատա պիր պէյլիւք գօ-
միսիօն թէշքիլ գըլընմըշ իսէ
տէ, ազալար պէյնինտէ իթիֆա-
գը արա հասըլ օլամալարընտան,
չիմիլիյէտէք պիր գարար վէրի-
լէմէլիշ:

— Լօնտրա 3 Թըշլինի սանի:

Լօնտրատա Ավսթրիա սէֆիրի
պուլունան Գօնթ Պայլթ, Ալըսթ-
րիա Խարիճիյէ նազըրը Գօնթ
Անտրասիյէ չու թէլէկրաֆէ շէք-
միշ տիր:

«Լօրտ Տէրպի կէրէք պանա
վէ կէրէք Լօնտրատա միւգիմ
քեաֆֆէի տուէլը էճանէպիլէ սիւ-
ֆէրասընա մալիւմ իթմի քի ին-
կիլիզ գապիլնէթի շիմիլիյէտէք
պիր թէվասիւթ թէքիֆինէ
միւսթալիտ հիշ պիր ֆըրսաթ պու-
լամամըշ տըր:»

Լաքին պաղը զաղէթալար պու
թէլէկրաֆէ տէրճ իտէրէք, եինէ
իտատա իտէրլէր քի Ասիթանէտէ
Մըթթըր Լայարտըն սըգ սըգ Սատ-
րազամ վէ Խարիճիյէ նազըրը իլէ
վէ պապէն տախի Զաթը Հաղրէ-
թը Շահանէ իլէ միւլաթաթ իթ-
մէսի, մուլթագա պիր թէվասիւթ
իշիւն տիր:

Օսմանլընա վէ ֆրանսընա լիսան-
լէրինէ, վէ իլըր րազամ վէ հէնտէսէ
վէ ճօղրաֆիյաեա ալինա օլան պիր
զաթ, միւթէրճիլիլէ վէ եա խօճալը
վէ եա սալիթ տուրէթլէ իսթիլիտամ
օլունմագ արղուսուհտա պուլունտու-
ղունտան, իսթիլիյէլիլին իտարէխա-
նէթիզ միւրաճաթ պուլունտուլէրի
իսթար օլունտու:

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ
ՂԱԼԱԹԱ ԲԻԱԶԱՍԸ

2 Թըշլինի սանի:

Կառ. տիւն ագլ. գար.	11-6
Պու սապահ	11-5
Խաթիգ. 65 (Մութօն) 6 % ֆ. 55	
» 65 » 6 % ֆ. 55	
» 69 (Բինար) 6	50 50
» 72 (Պօնտիլ Թէրզօր) 1.	18-
» 75 6 % ֆ. 49 50	
Բուլմէլի շըմէնաթէր 50%	51 75

Լօնտրա, 1 Թըշլինի սանի:

Ինկիլիզ գօնսօլիտի	98-9/16
Խահաթ ումուսի ալըլտը	10-1/16
» » գաբանտը	10-

Բարիզ, 1 Թըշլինի սանի:

Ֆրանսըլ ֆօնտօսու 5	105-55
Խահաթ ումուսի ալըլտը	10-20
» » գաբանտը	10-20
Շըմէնաթէր	52-25

ԱԳՁԷԼԷՐԻՆ ԲԻԱԶԱՍԸ

Դայմէ	»	198-20
Պաղըր	»	168-20
Օսմ. լիւրաթ 100 դըշ. տան	Դըշ. ֆր.	
Ինկիլիզ լիւրաթ		109-05
Ֆրանսըլ ալթուհու		86-25
Բօլ		89-
Գըրըմիք ալթուհու		50 55
Պէնագ մէճիպիլէ ֆարգը		105-15
Մէթալիք	»	118

ԲԱՍԱՏԻԱՆԷԻ ԱՄԻՐԷ

1 Թըշլինի սանի		
Ալթ. Սոմ. Տօքէլ		
Ինկէշին տօղուշու	6	47
» պաթտըր	4	4
Էյլէ ալթուրգա	7	12
Բօյրազ իւլգիկարը խաֆիֆ		
Հարաթէթի հալա	8-	

ԻԼԱՆԱԹ
ԱՍԸԼ
ԳԱԶԱՄԻԱ

ԵԱՆԻ
1878

ՍԷՆԷՅԻ ԻՍԱՎԻՅԷՅԷ ՄԱՍՈՒՍ
ՕԼԱՆ

ԻՍԹ. ԻՍՐԱ. ՃԱԹ.
(ԻԼԱՎԷ)

Նիկէթ վէ գըսմէք տայիթ
Պու Գազալիսըն մէքէզ մահէլի
Ստամպուլտա Ենիքիմաթի Ֆիլիպիլիլէր
ճատտէսի Ն. Ս. Դ. Եազմանէն քի-
թապիլիսինտէ վէ սայրը քիթապը
տիւքէնալարընտա սաթլըմագտա տըր:
Ֆիլ 100 փարայ

Թիւրք վէ Ֆրանսըլ վէ էրմէ-
նի վէ Ինկիլիզ վէ իթալիան լի-
սանլարընտա պիրպիլինէ էվրազը
րէսմիլէ վէ զայրը րէսմիլէ վէ
թէրճէմէ իթմիլմէք վէ պու լիսան-
լարտան իսթիտա, վէ բրօթէսմօ
վէ սայիլէ եազտըրմագ արղու ի-
տէնլէրին Սթամպուլտա Գիւրքէլ
խանընտա քեային 7 նումէրօտա
զաղէթամըզըն իտարէխանէսինէ
միւրաճաթ իթմիլլէրի հալտէ,
քէմալի տըզգաթ վէ սիւրաթ,
վէ խուսուսի իլէ էհլէն ֆիլաթլէ
իշլէրի կէօրիլէճէյի իլան օլու-
նուր:

Պօղազ վէ Պուլուն վէ Գուլազ վէ
Պէլին վէ էնվայի սընըր խաթալըզլարը
Չէնտ սէնէտէն պէրու Բարիս վէ
Վիէնանըն էն մէշուր մէքլէպլէ-
րինտէ, պալատէքի խաթալըզլարըն
էմրի թէտալիսի ուսուլունու թան-
սիլ իլէ, պու տէֆա Տէրսաաթէթէ
վիւրուտ իթմիշ օլան Տօքթօր Ճ. Անան-
եան էֆէնտի, իլլէլի մէքիւրէյէ
տուշար օլանլարը հէր ճուլմաա վէ
բազար կիւնլէրի սաաթ 7 տէն սօնրա
Պէյօղունտա Պալըզ բազարը ճիւլա-
րընտա էրմէնի քիլիսէսինին արգա
դաբուսու գարընընտա, էրմէնի քի-
լիսէ սօղաղընտա Ն. Յ խանէսինտէ
վէ սալի կիւնլէր տախի Պաղէզ գա-
րուսուստա էմին էօնիւ ճիւլարընտա
կէօմիլիլիւն գարընընտա, 55 նու-
մէրօլու Մ. Սօթիլիտէսին էճագա-
խանէսինտէ սաաթ Յտէն սօնրա գա-
պուլ իտէր:

Սալը վէ ճուլմաա էրթէսի կիւնլէրի
տախի Մէքթէպի Թըպպիլիլի Շահա-
նէտէ կէլէն խաթալարը մէճանէն
պաղաճագ արը:

ՏՕԳԹԷՐ ՏԱՏԸՐԵԱՆ

Տօգթէօր Տատըրեան պու տէֆա
Պէյօղունտա Թարալ պաշը ճատտէ-
սինտէ Համակամ ընկերութիւնուն
գաղինօլը գարընընտա Ն. Ս. 29 խա-
նէյէ նաղլ էտիպ հէր սապահ պալ-
թուրքա սաաթ 55 տէք վէ աղլամ
սաաթ Յտան պալապարագ խաթա-
լարընտալէնէ իտէնէյի վէ իսթէնէն
լէրէ վիլիթա վէրէճէյի վէ բազար
իթմէսի կիւնլէրի տախի սաաթ Յտէն
115 տէք քէզալիք մէքիւր խանէ-
սինտէ ֆուգարալարը մէճանէն պա-
գաճաղը, վէ հէր կիւն էյլէ վաղթը
Կէտիք բաշա ճիւլարընտա վազը Պալի
բաշա ճատտէսինտէ Ն. Ս. 40 խանէտէ
պուլունաճաղը իսթար իսթիլի:

20ՊԱՆ ԳԸԶԼԱՐԸ

ԵՍԷՐ
Վ. ԹԻԼԻՔԻԱՆ

Սաթըլըր Չազմագընարտա Ն. 20
Գալմաթեան քիւքիլախանէսինտէ

Ֆիլ պիր պէշլիք
գայիմէ:

Իշպու քիթապտա էսիկ զէման
մէշուր շայիլէրինտէն պաղըլա-
րընըն հաստա իթմիլի քէզլիլի
էօմիլիլիլի սաաթլիլի, պաղը զա-
րիպ հիքթայէլէր իլէ տէրմէյան
վէ վուգուսթը աճիպէի ճիհան
իլէ վասֆ օլունմուշ օլտուղունտան
վէ լիսանը տախի զայէթ ֆասիլի
Թիւրքէի տիլիստէն, միւթա-
լաասընա ըաղպէթ իտէնլէրին,
զէվգիլիսէ պիր վազըթ կէշիլմիշ
օլունաղլարըն շիմիլիտէն իսթար
իտէրիլ:

Թաշրեա կէօնտէրիլէն զաղէ-
թալարըն ապօնէ պէտէլլէրինին
պիր ան էվլէլ իտարէխանէսին
կէօնտէրիլլէրի խասսէթէն նի-
եաղ օլունուր:

Սանիլի դաղիթա
Ա. Ս.
Միհմիթի ՂԱԶԷԹԱ
Ա. Ա.
ՄԱՍՈՒՍ 8 ԳԱԶԱՍԸ
Սթամպուլտա Կիլիմի, իսմը Ն. 28